

Hajajätevesilietteet hyötykäyttöön Itä-Lapissa

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Hajajätevesilietteet hyötykäyttöön Itä-Lapissa

- 1.1.2020-30.9.2021
- Hanke toimii Kemijärven, Pelkosenniemen, Savukosken ja Sallan alueella
 - Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän alainen hanke
 - Ympäristöministeriö on rahoittanut hanketta 62 000 eurolla Ravinteiden kierrätyksen edistämistä ja Saaristomeren tilan parantamista koskevasta ohjelmasta
- Hankkeen tavoitteena oli lisätä harvaan asuttujen alueiden sako- ja umpikaivolietteiden tilakäsittelyä mallilla, jossa hyödynnetään karjanpidon lopettaneiden tilojen lietesäiliöitä

Hajajätevesilietteet hyötykäyttöön Itä-Lapissa

- Hanke kuuluu ympäristöministeriön Ravinteiden kierrätystä ja Saaristomeren tilan parantamista koskevaan ohjelmaan
 - Hanke toteuttaa ympäristöministeriön RAKI2-ohjelman tavoitteita, jotka ovat:
 - säästää mineraalifosforivaroja ravinteita kierrättämällä
 - vähentää rehevöitymistä
 - edesauttamalla vesien hyvän tilan saavuttamista
 - edistää bio- ja kiertotaloutta
 - tehdä ravinnekierrätystä yleisesti tunnetuksi ja hyväksytyksi

— Taustaa hankkeelle

- Alueen jätevedenpuhdistamot ovat pieniä
- Alue on harvaan asuttua ja etäisyydet kuntakeskuksiin ovat pitkiä
- Jätevedenpuhdistamoiden lietteet eivät nykyisellään mene hyötykäyttöön
- Alueella on karjanpidon lopettaneita tiloja
- Alueella on ollut epätietoisuutta jätevesilietteiden asianmukaisesta käsittelystä

— Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteet:

- sako- ja umpikaivolietteiden asianmukaisen käsittelyn turvaaminen
 - vesien suojelun parantaminen
 - ravinteiden kierrätys ja keinolannoitteiden säästäminen
 - sako- ja umpikaivolietteiden käsittelytoimintaan liittyvän viranomaistoiminnan helpottaminen
-
- vähentää jätevedenpuhdistamoille sakokaivolietteen vastaanotosta aiheutuvaa tulokuormaa
 - vähentää lietteiden käsittelyn kustannuksia ja lietteiden kuljetuksesta aiheutuvia liikennepäästöjä

— Hajajätevesilietteiden käsittelyn tasot

- Omatoiminen käsittely
 - Pienimuotoinen keräily
 - Ympäristöluvitettu tilakäsittely
- Ravinteet päätyvät kiertoon
-
- Toimitus keskitetylle puhdistamolle
- Ravinteiden kierto katkeaa

Omatoiminen käsittely

- Hygienisoidaan kiinteistön omassa sako- tai umpikaivossa
 - Levitetään omalle tai omassa hallinnassa olevalle pellolle
 - Ilmoitetaan etukäteen jätehuoltoviranomaiselle
 - Lomake Lapecon verkkosivuilla
- Ohje omatoimiseen jätevesilietteen käsittelyyn sako- tai umpikaivossa löytyy ympäristönsuojelun verkkosivuilta

— Pienimuotoinen keräily

- 1-5 lähialueen kiinteistöjen sako- ja umpikaivolietteet
- Käsitellään kiinteistöjen omissa sako- tai umpikaivoissa
- Levitetään omalle tai omassa hallinnassa olevalle pellolle
- Ilmoitus jätteen ammattimaisesta keräystoiminnasta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle
 - Lomake ympäristöterveydenhuollon verkkosivuilla
- Kirjanpito → Keneltä, mitä, koska, mihin, määrä

Ohje omatoimiseen jätevesilietteen käsittelyyn sako- tai umpikaivossa löytyy ympäristönsuojelun verkkosivuilta

— Ympäristöluvitettu tilakäsittely

- [Linkki tilakäsittelyohjeeseen](#)

— Hankkeen tuotoksia ja tuloksia

- Omatoimisen jätevesilietteen käsittelyn ohje
 - Ohje jaeltiin 1541 talouteen postin kotisuora-jakeluna
- Hajajätevesilietteiden tilakäsittelyohje
- Sopimus pohja tilakäsittelypisteen osoittamisesta kunnalliseksi jätteen vastaanottopaikaksi
- Lapecolta lomake jätevesilietteen omatoimisen käsittelyn ilmoittamiseen
- Sallassa käynnistynyt hajajätevesilietteen tilakäsittely
- Tietoisuus jätevesilietteiden käsittelyn hyvistä käytännöistä on lisääntynyt alueella

— Johtopäätökset ja jatkotarpeet

- Lietteiden käsittelyyn on useita asianmukaisia vaihtoehtoja
 - Paras menetelmä riippuu alueesta ja toimijoista
- Pitkien etäisyyksien ja pienten jätevedenpuhdistamoiden alueilla tilakäsittelypisteiden yleistäminen toisi useita eri hyötyjä
- Neuvontaa toiminnan aloittamiseen ja luvituksiin tulee olla saatavilla, jottei lainsäädäntö ja hallinto ole toiminnan esteenä
- Tilakäsittelyn edellytyksenä on ammattitaito sekä tarvittava kalusto ja pellot
- Tietoa hajajätevesilietteiden käsittelyn ja hyötykäytön mahdollisuuksista olisi hyvä jakaa laajemmin harvaan asutuille alueille

Hajajätevesilietteet hyötykäyttöön Itä-Lapissa

<https://www.savukoski.fi/ymparistoterveydenhuolto/hajajatevesi/>

<https://www.facebook.com/hajajatevesilietteethyotykayttoon>

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön
kuntayhtymä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet